

- [Hjem](#)
- [Matforskning](#)

Search

Mat for framtiden

- en blogg fra NMBU og våre samarbeidspartnere

[Hjem](#) > [2014](#) > [October](#) > Produktiv Dagros krever mer utenlandsk fôr

Produktiv Dagros krever mer utenlandsk fôr

 October 27, 2014 0

Laila Aass og Odd Magne Harstad, Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap, NMBU

Norske kyr blir stadig mer effektive. Siden 2001 har melkemengden økt fra 6100 til 7300 liter i gjennomsnitt pr. ku, og det er foreløpig ingen tegn til at ytelsen avtar.

Men denne utviklingen har sin pris. Med økt ytelse blir kyrne mer krevende i matveien, i den forstand at de trenger mer av fôrtyper vi ikke, eller i svært liten grad, kan produsere i Norge. Konsekvensen av dette er at vi i stadig økende omfang må importere fôr til kua på bekostning av norskprodusert fôr, og selvforsyningsgraden vår reduseres. Samtidig blir matproduksjonen vår mer avhengig av utenlandske jordbruksarealer, med økt sårbarhet i den nasjonale matforsyningen som resultat.

Alle vet at det er naturlig for kyr å ete gras. Det gjør de også, men graset får stadig mindre betydning som fôr. For å klare økt

melkeytelse, må kua legge om kostholdet og ete mer kraftfôr. Det blir behov for mer protein- og energirikt fôr enn det vanlige, norske graset alene kan gi. Kraftfôr er en blanding av kornsorter som bygg og havre i tillegg til proteinrike vekster som soyamel, erter og rapsfrø. Mens ei ku som melker 6000 liter pr. år kan klare seg med 25 % kraftfôr og for øvrig ete gras, må ei ku som melker 10 000 liter ha minst 45 % kraftfôr. I tillegg må innholdet i kraftfôret endres, med økt innhold av soya og raps og mindre korn. På grunn av vårt kjølige klima kan raps bare dyrkes i begrenset omfang, og soya må importeres i sin helhet.

De siste årene har soyaimporten til Norge økt betydelig, og selvforsyningsgraden vår for planteprotein er nå under 10 %. Stortingets overordna politiske mål er å øke norsk matproduksjon i takt med befolkningsveksten (anslag 20 % fram mot år 2030), der bruk av nasjonale fôrressurser som gras og beite skal vektlegges (Landbruks- og matmeldinga; Meld. St. 9, 2011-2012). I forhold til politiske målsettinger går utviklingen altså i feil retning.

Økt behov for importert kraftfôr til melkeproduksjonen er en side av saken. Utover å gi oss melk, ost og andre meierivarer, er norske melkekyr også den viktigste leverandøren av storfekjøtt. Kjøtt fra okser og kyr hos melkeprodusentene utgjør 75 % av den norske storfekjøttproduksjonen. Den økte melkeytelsen pr. ku har bidratt til at antallet melkekyr er blitt redusert med 50 000 det siste tiåret, og antallet ammekyr har ikke økt tilsvarende. Færre kyr betyr færre kalver, og produksjonen av kjøtt faller. Mens norske kyr samlet produserte 86 000 tonn kjøtt i 2001, var dette redusert til 78 000 tonn i 2012. Dette har igjen medført økt

import av storfekjøtt, fra 5 % i 2001 til hele 18 % av forbruket i 2012. I samme periode hadde Norge en befolkningsvekst på 465 000 innbyggere.

Spørsmålene man da kan stille seg, er: Hvordan vil dette utvikle seg videre, gitt en fortsatt økning i melkeytelse pr. ku? Og hva med utnyttelsen av norske jordbruksarealer, gras- og beiteressurser og behovet for import av kraftfôr, sett opp mot behovet for økt nasjonal matproduksjon og opprettholdt selvforsyningsgrad?

Ved Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap og Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) pågår for tiden et forskningsprosjekt som ser på disse problemstillingene. Gjennom beregninger innenfor fire utvalgte scenarier for utviklingen fram mot 2030 danner vi oss et bilde av de ulike retningene storfeproduksjonen kan ta. Prosjektet finansieres av Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter/Forskningsmidler over jordbruksavtalen samt næringspartnerne Norske Felleskjøp, Nortura, Tine og Geno.

I alle scenariene ser vi på effektene av fortsatt økt melkeytelse pr. ku, i situasjoner der produsert totalmengde norsk melk enten skal holdes konstant på dagens nivå (1500 mill. liter) eller økes i takt med befolkningsveksten fram til år 2030 (1770 mill. liter). Også for kjøttproduksjonen har vi to produksjonsmål, dagens nivå (ca. 80 000 tonn), eller tilpasset befolkningsveksten (110 000 tonn i år 2030).

Våre resultater så langt viser at fortsatt økt mjølkeytelse pr. ku vil ha store og uønskede effekter på norsk storfeproduksjon i forhold til politiske målsettinger om opprettholdt selvforsyningsgrad og økt matproduksjon med basis i egne fôrressurser. Selv om det blir færre melkekyr, kommer disse til å forbruke mer kraftfôr og protein enn i dag med flere melkekyr, samtidig som bruken av grasressursene våre reduseres. Det økte proteinbehovet medfører ytterlige økning i import av proteinfôr som soya. Samtidig vil mengden kjøtt fra melkekyr reduseres betraktelig mot 2030. Dersom dette ikke erstattes med økt kjøttproduksjon fra ammekyr, vil importen av storfekjøtt øke videre.

Resultatene våre viser også at vi med en melkeytelse på 9000 liter pr. ku kan produsere 270 mill. liter mer melk og 16 000 tonn mer storfekjøtt enn ved en ytelse på 10700 liter pr. ku, uten særlig økning i bruk av kraftfôr og protein. Forskjellen skyldes ene og alene at dietten til kyrne med den laveste ytelsen kan inneholde mer gras enn dietten til de mest høytytende kyrne. Med andre ord, god utnyttelse av grasarealene våre er en nøkkel til å oppnå målsettingen om økt matproduksjon. Det er derfor et stort tankekors at en videreføring av dagens utvikling i melke-

produksjonen faktisk svekker vår evne til å øke matproduksjonen av både melk og kjøtt.

Related Posts:

1. [Tang og tare – det beste dyrefôret](#)
2. [Den sørgelige historien om den norske fjørfeavlens endelikt](#)
3. [Kunnskapstørste AP-politikere fikk lære om mat og landbruk](#)
4. [Fiskevelferden som forsvant](#)

📁 Posted in [Mat](#)

🔖 Tagged [fôr](#), [husdyr](#), [MatVerdi](#)

Comments are closed, but [trackbacks](#) and pingbacks are open.

Previous Post: [Ha en antioksidantrik høst!](#)

Next Post: [Hva snakker verdens kjøttforskere om i år?](#)

🔖 RECENT POSTS

- [Ny nordisk matforvirring?](#)
- [God sunn og grønn jul!](#)
- [Uten bier – ingen julemarsipan](#)
- [Kål er altfor billig](#)
- [Nå er det sesong for rotgrønnsaker](#)

Copyright © 2015 Mat for framtiden. Powered by WordPress and Stargazer.
